

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 glđ., za pol leta 1 glđ. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Narodni praznik.

Čast, komur čast! Človek časti sam sebe, ako ne krati tistim časti, od katerih dobiva dobrote. Ali tudi celo ljudstvo časti le sebe, če slavi svoje velike može, ter se spominja njih slavnih del. Ljudstvo, ki ne spolnjuje te svoje dolžnosti, ni vredno, da bi imelo velicij mož v svojih vrstah.

Odkar se slov. ljudstvo zaveda svoje krvi, spominja se rado tudi onih mož, ki so ga vzbudili iz spanja ter so mu vdihnili novo življenje. V njih vrsti pa stojita na prvem mestu Solunska brata, sv. Ciril in Metod. Lepo je torej, da se nju praznik, dne 5. julija, obhaja na slov. tleh čedalje z večjo slovesnostjo. Slov. ljudstvo ima od tega dvojni dobiček, kajti vtrjuje se v zavesti svoje krvi in kršč. vere.

Letos so bile te slovesnosti že pri nas goste in vseskozi lepe. Poročil imamo o njih iz večih strani: iz Murskega polja, iz Slov. goric, s Pohorja iz Savinjske doline i. t. n. Ni nam mogoče, da priobčimo vse, za to pa postavimo le-sem samo eno — poročilo iznad Boča. Glasi se tako le:

„Naših prednikov vrlih častiti spomin je živelj narodnega duha“, pišejo rajni Slomšek. Predvečer goda sv. Cirila in Metoda nas je prepričal, da ta živelj v Slovencih vrlo klije. Kakor gotovo drugod, gorelo je tudi po Boči in daleč okrog njima na čast lepo število kresov. Z možnarji pozdravljali so slovenski fantje drug drugega in ko smo gledali v kvišku svi-gajoči plamen, zri smo v duhu tudi k bratom svetim ter prosili:

„Svétita-z nebes nam, vé svetili,
Da bi poti prave ne zgrešili!“

Tako je prav! Kakor so naši pradedje od njih veselo vzprejeli uk sv. vere, tako tudi mi veselo vzprejmimo lepo šego, s kresi in strelom na predvečer njima h godu pokazati svojo udanost. Nič ne dene, če se nam tu in tam zgodi,

kakor njima, ki sta bila od sebičnih sovražnikov preganjana.

Pri sv. Križi, postavim, je letos občinski predstojnik znanega Vihinga dobro posnel. Okoli 12 kresov je po župniji gorelo, iz stolpa župnijske cerkve pa se je svetil križ, sestavljen iz mnogobrojnih lučic in zraven na holmeu pokali so možnarji. Občinstvo, med njim veliko gostov, je občudovalo lepo razsvitljava. To pa je seveda nekatere možiče na Slatini, ki imajo posel med ljudstvom sovraštvo do vere in Slovanov tro-siti, hudo skelelo. Niso se mogli premagovati, da ne bi poslali samega obč. predstojnika — žal, da se jim je le-ta udal — morit „živelj narodnega duha“. Kakor lisjak, od ognja preplašen, prilomasti črez koruzno njivo nad fante, ki so streljali in kurili. Ali oni ga lepo podučijo, da je prišel v drugo občino, kjer nima nič zapovedovati. Dobro namerovan naskok je toraj čisto spodletel, čeravno si slatenski obč. predstojnik dozdeva moč, kakor kaki strahovit turški paša.

Nekdaj so bili janičarji, poturčeni kristjani, najhujši sovražniki, proti katerim so morali naši očetje braniti dom in vero. Sedaj so potujčeni sini slovenskih mater najhujši nasprotniki vernemu slovenskemu ljudstvu. Turški strah je zginil. Upati smemo, da bodo tudi le-ti strahovi zginili. Sv. brata Ciril in Metod poslana sta od papeža zopet med Slovence. Njijin spomin in zgled polnil jih bo z narodnim duhom in z vero narodnost družeci, se ne bodo več klanjali tujim malikom.

Mi si ne moremo kaj, da ne pritegnemo v tem popolnem dopisniku. Slov. ljudstvo ni več za to, da se klanja ljudem, ki so sami v kleščah naših nasprotnikov, pa hočejo zato še slov. ljudstvo obdržati v enacij kleščah. Ne, slov. ljudstvo sme na dan, sme pokazati, da je vredno taciij mož, kakor sta bila sv. brata. Odslej in za naprej ostane pa dne 5. julija za slov. ljudstvo — narodni praznik.

Slovesnost v spomin 40letnega vladanja Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.

(Konec.)

Po končanem govoru zapela je šolska mladež in zbrano ljudstvo cesarsko pesem sè spremljevanjem godbe; pokali pa so tudi možnarji, da je bilo kaj.

Za tem posadili smo v spomin te svečanosti v vže pripravljene jami dve lipi ter pridejali vsakej napis: „Cesarjevo drevo 1848—1888.“

Na to so se izigrala tri sadna drevesa, tudi cesarjeva drevesa imenovana. Vseh trikrat devetdeset številčk se je poprodalo; nekatere pa še po dvakrat, kajti častiti gospodje A. Nagy, župan Mariborski, L. Kofler, veleposestnik tukaj, J. Trampuš, župnik, M. Vodopiuc, trgovec tukaj, i. dr. so kupljene številčke dali nazaj, da so se zopet prodale. Posebno le-tem se imamo zahvaliti, da je ostalo čistega doneska imenovanja vredna vsotica, za katero se bo nakupilo knjig za šolarsko knjižnico. Izigrana drevesa pa so dobili: dva šolarja in en viničar.

Sedaj smo hoteli med šolsko mladež razdeliti zemlje, pa blagorodni gospod A. Nagy so nam mignili, da naj peljemo otroke pred njihov hram, ki stoji tik cerkve. To se je takoj zgodilo. Ko smo se pred hišo postavili, prikotala sta dva viničarja iz veže sodček starine, viničarice pa so prinesle tri jerbese jabelk. Vsak otrok dobil je eno žemljo, z jabelki in piti, kolikor mu je koža držala. Sodček dolgo ni hotel vsahniti; še stari goltovi so se dovolj zamočili.

Po tem krepilu stopila je na vzvišeni prostor ena šolarica ter se je dobrotnikom takole zahvalila: „Častiti gospodje in gospe, ljubi stariši in učitelji! — Vi ste nam danes veliko, veliko veselje pripravili. S čem Vam hočemo mi Vaš trud poplačati? Mladi in nezmožni smo še; družega Vam storiti ne moremo, nego da Vam podamo tri rožice v spomin in sicer rožico belo, katera Vas naj spominja na našo nedolžnost, udanost in zvestobo, rožico modro, katera Vas naj spominja na našo pobožnost in ponižnost, in rožico rudečo, katera Vas naj zagotavlja naše ljubezni in trdnega naprejšvetja, da se hočemo vedno po Vaših naukih ravnati. Podamo pa Vam vse tri rožice v šopku, kateri Vas naj spominja na hvaležne učenke in sinove slovenske!“

Tej zahvali sledila je druga, katero je izrekel v imenu šolske mladeži Fran Pevec, učenec II. razreda. Obljubil je vedno se ravnati po slovenskem geslu, ki se glasi: „Vse za vero, dom, cesarja in narod!“ — Za tem so zapeli šolarji pesem „Pobratimija“.

Zadnji je stopil na govorniški oder gosp. Fran Zabavnik, načelnik kraj. šolskega sveta,

da je zaključil oficijelno slovesnost. Govoril pa je tako-le: „Dandanes priznava vže vsak človek veliko važnost šol; vsak vé, da v sedanjem času ne more nikdo brez naobrazbe shajati. Tudi izmed naših faranov je vže večina, hvala Bogu, toliko prebujenih. Žalibože, ni pa nam mogoče storiti za šolo toliko, kolikor duh časa zahteva. Imamo pa blagodušne podpiratelje, ki nam v potrebah pomorejo. To smo danes vsi videli. Le-tem dobrotnikom, kakor tudi vsem prijateljem šole izrekam jaz tukaj v imenu kraj. šol. sveta in učee se mladine najprisrčnejšo zahvalo ter Vas prosim, farani, zakličimo njim enoglasno: „Bog jih živi in nam ohrani njihovo naklonjenost še mnoga leta!“ Fran Plešán.

Gospodarske stvari.

Peronospora viticula ali „strupena rosa“.

Poleg trtne uši je gotovo najnevarnejša strupena rosa našim goricam. Že lansko leto se je pri nas na spodnjem Štajarskem skoraj po vseh pokrajinah pokazala ter je provzročila, da je bilo lansko vino kislo, dasiravno je bilo vreme sicer ugodno trti. In temu se ni čuditi, kajti že meseca avgusta je jelo listje odpadati in zbog tega ni moglo grozdje prizoreti. Zategadelj vas tukaj opozorjam, da preti leta bolezen letos znova; že sedaj se nahajajo sivozamazane gljivice na spodnji strani peres; zadnja so že po večih krajih rumena in se začno sušiti. Tedaj je nevarnost velika in treba resno misliti tej bolezni nasprotovati. Zategadelj priporočamo tukaj do sedaj najbolje sredstvo, t. j. bakreni vitrijol in apneno tekočino.

Ta zmes se pa, kakor piše „Kmet.“ takole pripravi: Za vsak hektoliter zmesi, ki jo imamo napraviti, denemo tri kilogr. bakrenega vitrijola v redko tkano cunjico ali vrečico, njo je potreba potem z vrvico zvezati; na to vzamemo čeber ali drugo leseno posodo, v kateri naj bo 50 litrov vode, na robu pa zabit žrebelj, na katerega obesimo za vrvico omenjeno vrečico tako, da bode samo do srede pod vodo. V 12. urah se razstopi ves vitrijol; zato zadočuje, da opravimo to delo zvečer, da bo vitrijolova razstopljina o pravem času pripravljena. Zmehčajmo $1\frac{1}{2}$ klgr. živega apna ali pa $3\frac{3}{4}$ klgr. enako $2\frac{1}{2}$ litra ngašenega apna v drugih 50 litrih vode. Tako narejeni belež (apneno tekočino) vlijemo skozi sito, le-tó naj bo za spoznanje gostejše od luknjic pri žvepljalnici v vitrijolovo raztopljino; to pa mešamo s palico tako dolgo, dokler postane vsa zmes enakobarvena.

S to tako pripravljeno tekočino se morajo vsaj dvakrat v letu in sicer prvič hitro, ko

trte odevetejo in pa drugič v meseci avgustu dobro poškopiti.

Za ta posel je konstruiral posebne brizgalko g. Schmid, inženir v Zürich-u. Taka brizgalka stane od 27 gld. naprej in se dobivajo v administraciji lista „Weinlaube“ v Klosterneuburgu pri Dunaji.

Brizgalko so jako ročne, tako da lahko oral gorice jeden delavec na dan z njo poškopira.

Kako se pa s to brizgalko ima ravnati. Dobi se na tanko popisano pri zgoraj imenovanem uredništvu. Tako brizgalko naj si toraj več kmetov skupaj naroči, ker drugi stroški pri tem delu niso preveliki, ter stane to delo, tekočina in vse skupaj komaj 5—6 gld. za oral gorice. Hasek je pa zelo velik, ker s tem se trte zdrave ohranijo in grozdje lepo dozori do cela. b.

Razglas.

Vsled sklepa glavnega zborovanja od dne 26. maja t. l. bode se južnost. hmeljarsko društvo udeležilo mejnarodne razstave hmelja in hmeljarskega orodja v Fürstenfeldu. Razstava bode trajala od dne 20.—24. sept. t. l.

Oni udi hmelj. društva, koji mislijo svoj hmelj ali svoje hmeljarsko orodje pri tej priliki razstaviti, naj se najkasneje do dne 20. jul. t. l. pri podpisanem načelništvu oglasé. Razstaviti se sme le lastno pridelani hmelj; posamezni vzori morajo vsaj do 2 kgr. tehtati.

Hmelj in hmeljarsko orodje, koje se naj razstavi, mora se do dne 10. sept. t. l. franco vposlati podpisanem načelništvu; povedati je tudi treba, ali naj se hmelj po razstavi dotičnemu hmeljarsku na lastne stroške vrne, ali pa, če ga odboru razstave prepusti. Za razstavo hmelja in orodja se nič ne plačuje.

Da bode zavitek (embalaža) hmelja enolična, bode hmelj. društvo preskrbelo vreče iz jute z zeleno-belimi progami, ter jih hoče hmeljarskem po lastni ceni prepustiti.

Za društveno načelništvo:

Dr. Bergmann, Anton Petriček,
načelnikov namestnik. tajnik.

Sejmovi. Dne 13. julija v Ločah. Dne 16. julija v Dobji, v Kostrivnici in v Zdolah. Dne 17. julija pri sv. Ani v slov. gor., na Muti in pri sv. Filipu pri Kozjem. Dne 16. julija v Imenem za ščetinjad.

Dopisi.

Iz Letuša. (Slavljenje 40letnice Nj. veličanstva presv. cesarja.) Ob bregu bistre Savinje, župnije Braslovške, stoji jako prijazna cerkva na nizkem holmcu, raz katerega je mikaven razgled po široki Savinjski dolini, na bližnje Paške gorice in daljno Po-

horje. Ta cerkev je podružnica sv. Janeza Krstnika v Letuši, in ta kraj si je „Sav. učit. društvo“ izbralo, da obhaja slovesno 40.letnico našega milega presv. cesarja. Ob 10. uri bila je slovesna peta sv. meša, katero so blagovolili služiti obče čislani Braslovški preč. g. dekan z asistenco dveh duhovnikov. Pri cerkveni službi božji peli so učitelji imenovanega društva (koi so razven dveh vsi došli) kaj ginljivo. Po sv. meši odpela se je tudi zahvalna pesem v proslavo in prošnjo za blagor Njih veličanstva. Cerkevne slovesnosti udeležilo se je mnogo pobožnega ljudstva. Po sv. meši podali so se udje „Sav. učit. društva“ in došli odličnjaki v zalo olepšane prostore Puncarjeve gostilne, kjer se je vršilo takoj društveno zborovanje. Po prijaznem pozdravu g. predsednika Vidica imel je g. Reich, Gomilski nadučitelj, slavnostni govor, v katerem je povdarjal izredno lepe, blage lastnosti Njih veličanstva, dobrotljivega vladarja in skrbnega očeta vseh avstrijskih narodov, zlasti pa podpiratelja šolstva in učiteljev. Tudi pri obedu vršile so se izključljivo umestne napitnice na presvetlega vladarja in njegovo cesarsko rodbino. Popoludne počastilo je društvo več veljavnih gospodov iz Braslovč in Mozirja učiteljsko društvo s svojim pohodom. V prijateljskih razgovorih in lepem petji trajala je potem prosta zabava do poznega popoldneva, in vsi udeleženci razšli so se v prijetnem prepričanji, da so ta dan na dostojen način proslavili štiridesetletnico presvitlega cesarja, ter tako pokazali, kako zvesto ljubijo in čislajo Slovenci svojega viteškega vladarja Franca Jožefa I.

Od sv. Lovrenca na k. ž. (Slaba vest.)

Kdor hoče sam sebe prekriti, ta pač mora druge črniti. V prejšnjih časih je slovel trg sv. Lovrenca daleč po mestih, trgih in vaseh zaradi svojega bogastva in imetja. Sedanji čas slovi tudi trg, toda zavoljo slabih činov, kateri se beró v časopisih. Šentlovrenčki pisar ima bolezen vsako poročilo in še tako nedolžno z neresticami okinčati, veliko več neresnic pa še piše, ako gre za njegove nasprotnike. Na binkoštni ponedeljek je imelo akd. društvo „Triglav“ iz Gradca s sl. Mariborško čitalnico izlet k sv. Lovrencu. Vsak miren in resnicoljuben človek je bil vesel prihoda mladih gospodov, saj so prinesli v naš kraj marsikateri goldinar in zraven tega so tudi sami izobraženi, učeni mladenčiči, ter jih je tedaj človek lahko vesel. Veselje prihoda je naznanjal strel, da je vse donelo. Ali kedaj bo naše tržane pamet srečala? Štirje „windischerji“ iz trga, ki hočejo biti tudi Nemci (nemškega rodu so le štiri gospe) napeli so vse moči, naj visokošolcem in sploh Slovincem pripravijo sitnobo. Pri prihodu v trg so bili dijaki s pesmijo, ki je celo v naši državi prepovedana, z „Wacht am Rhein“ vzprejeti. V večer

so se zbirali na povelje kovači iz tovarne za srpe, hlapci, nekateri rokodelci in med njimi so bili štirje, ki se jim bojda pravi, da so gospodi, večinoma v obleki gasilnega društva. Kaj pa so delali? Kovač A pripoveduje, da so jih napojili, z govori tako hujskali na Slovence, da so jim žile migljale, med tem so imeli svojo stražo. B pravi: Mi smo čakali dijake za sv. Miklavžem, naša želja je bila, le enega dijaka „nagajžljati“. C: Mi bi morali pred oknom s petjem dražiti dijake in jih na cesto dobiti, pa so nam žandarji zabranili. D: Morali bi se k dijakom v oštarijo podati in tam škandal napraviti, tam pa je bil krčmar mož. Dalje pripoveduje E: Trgovec V. se je strašno trudil, pa se mu ni kaj posrečilo. F: Nek gospod nas je pokregal, da nimamo srčnosti. G: Gospod B. me je hotel zavoljo streljanja požreti. — Tako postopanje je bilo teh četririh gospodov s svojimi pomagači, ter se ga sedaj menda sramujejo, kajti v M. Z. so samo za to, da sebe prekrjujejo, z neresnicami visokošolce črnili. Postopanje teh mož (?) se tudi ne strinja z drugimi tržani, ter so le-ti pripravili občinskemu odboru že neko šobo, odbor je zgubil svoje veljavo pri višji gosposki, celi trg pa dobro ime. Le tako naprej! Čembolj vi divjate, tembolj se budi zavest Slovencev. Ako potreba, postrežemo tudi z imeni te gospode in kovačev.

Iz spodnje Savinjske doline. (Naše napredovanje.) [Konec] Ni pa dosti, da smo tukaj dali veliko brco nemčurstvu; osnovali smo si še podružnico sv. Cirila in Metoda. In s kakim veseljem se pristopili vrli možje k tej družbi. Ko smo imeli osnovalni zbor, že je bil: eden ustonovnik, 40 letnih in 14 podpornih udov in zdaj se še vedno in vedno oglašajo, mar ni li to lepo? Prav tako, vrli Veliko-Pireščani; le vsi brez izjeme pristopite k tej lepi domači zadružbi in pokažite celemu svetu, da se zaveste, da ste še vedno vrli kristjani in zvesti Slovenci ter nečete biti podlaga tujčevi peti. In kakor vi možje in žene, tako tudi vi vrli fantje in dekleta; pokažite svetu, da nečete biti sužnji na domačih tleh, da hočete biti prosti, vrli, pošteni kristjani in Slovenci. Pri osnovalnem zborovanju podružnice Velika Pirešča bili so včasno načelstvo izvoljeni ti-le gospodje: Jernej Voh, župnik v Šmartnem v Rožni dolini, je načelnik; Martin Rotnik, občinski svetovalec in kmet, namestnik; Ivan Kač, občinski pisar tajnik; J. Klemenčič, učitelj v Galiciji, namestnik; Martin Podpečan, župan, blagajnik; Martin Lednik, občinski svetovalec in kmet, namestnik. Zborovanje vršilo se je v najlepšem redu pri navzočnosti velike množice ljudstva. Počastili so nas tudi vrli Žalčani; med njimi omenim gg. Hausenbihlerja in Ernest Širca. Prav žal, da je bilo deževno vreme. Gotovo bi bili tudi narodnjaki iz Celja prišli; pa

pridejo gotovo na prvi občni zbor, kateri bode v kratkem in na-nj vabim vse narodnjake iz srca. Savinjski.

Iz Št. Lorenca na Kor. žel. (Obč. be-rič.) Dne 2. julija doživeli smo tukaj veliko in grozno pasjo morijo. Od nekod se je pritepel stekel pes, ki se je potem nekaj časa po trgu klatil ter se z drugimi psi tepel in grizel. Komisija, ki je vsled tega semkaj prišla, je toraj ukazala, da se morajo vsi ti psi ugonobiti. Po naših mislih bi se bil moral ta ukaz bolj na tihem brez vsakega nepotrebne hrupa izvršiti. Toda znani vitez, tokrat resnično žalostne uloge je reč drugače obrnil ter jo je na veliki zvon obesil. Ko je popisal vse sumljive pse, potem je ves dan po trgu trobil in oznanjeval, da se bode krvava sodba, ki je to nesrečno pasjo paro zadela, zvečer ob 7. v Ratajevem lesu brez vse milosti izvršila. Ker je tak dogodek jako redek in toraj tudi toliko imenitnejši, misli zlahtni vitez, zato je oblastno ukazoval tudi nekaterim občin. odbornikom, da so pri tem pasjem klanju navzoči. Ves trg je bil seveda po koncu in prav težko so pričakovali večera. Ko se pa začne bližati napovedana ura, hiti vse na dotično mesto, kjer so baje čez dvajset psov postreljali in pobili. Med gledalci je bilo zlasti mnogo otrok, ki so se pri tem tako mikavnem prizoru gotovo tudi na svojem srcu požlahnili ter se navdušili za lepa in plemenita dejanja v svojem prihodnjem življenji. Ta dogodek je pač vreden, da se uvrsti med druge znamenitosti, vsled katerih je tukajšnji trg v poslednjih letih tako močno zaslovel.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kedar se snide drž. zbor, najbrž sredi meseca oktobra, predloži mu vlada nov načrt vojaške postave. Vsled te se število vojakov ne določi na 800.000 mož, novincev pa bode treba vsako leto — 10.000 več, kakor doslej. To bode novo, težko breme, pa ga je menda potrebno. — Ministerstvo ne dovoli neki železnici, da prepeljuje rusko žito v Švico po nižji ceni, kakor pa domače. Taka cena bila pa bi za našo žito tudi v resnici velika škoda. — Višja sodnija na Dunaji je potrdila obsodbo Jurija vit. Schönereja. Kaj sedaj? — V Fürstenfeldu, na nemškem Stajarji blizu Ogerske meje, pripravlja se krajna razstava gospodarskih pridelkov. — Za Velikovski okraj, čegar dež. poslanec je bil pok. Andrej Einspieler, bode volitev poslanca dne 14. avgusta. Slov. volilci se že pripravljajo, da si izvolijo zvestih volilnih mož. — Praznik sv. Cirila in Metoda so tudi koroški Slovenci obhajali prejšnjo večer s kresovi, v jutru pa s slovesno sv. mašo. Podružnicam sv. Cirila in Metoda gre v tem prva čast! — Drž. šola za lesno obrt, za umetno

vezenje in čipkarijo se odpre v Ljubljani, kakor se pravi, že te jeseni. — Letos se izpušča manj smodek v podobi dima na Kranjskem v zrak. Doslej že bojda za 200.880 manj, kakor lani v istem času. Ne bo na škodo ljudem. — Vse je podoba, da bode cesarjeva slovesnost v Logatci velika, prava ljudska veselica. — Odbor za zidanje „Narodnega doma“ v Ljubljani ima že nad 70.000 gld. denarja, pa ga je se ve, da še premalo za „Narodni dom“ vseh Slovencev. — Podpore za kmetijstvo dobi Primorje od c. kr. vlade v letu 2400 gld. — Trtna uš se nahaja že tudi blizu Trsta, v Škorkolji. — V četrtek, dne 5. julija je imel otroško zabavišče v Trstu lep praznik in so slov. gospé ondi sploh vrle matere otrok, ki živé v tem zabavišči. — Slov. čitalnica v Pulji stoji na trdnih nogah in praznuje javno 40letnico svitlega cesarja. Dan še ni določen. — Šolski zakon, ki ga je hrv. sabor vsprejel, malo, da ne na povelje madjarske vlade, bije v lice pravicam hrv. kraljevine ter mora potlej vsak hrv. učitelj znati „blagglasno“ madjarščino. Ogerska vlada je déla slovaškega učitelja v Kleniči iz službe, češ, da ščuje zoper madjarsko vlado. Ubogo slovaško ljudstvo! — Iz Galicije ne sme nihče k slovesnosti pravoslavne cerkve v Kijevu ter ne dobi nihče popotnega lista tje. No preveč bi jih pač ne sililo v daljnje rusko mesto.

Vnanje države. Pismo sv. očeta „o prostosti“ ni po godu liberalcem in to lahko, take prostosti ne pozna sv. cerkev, kakor jo čejo liberalci. — Čudna, je nova kazenska postava Italijanov. Kdor ubije koga, zapre se najdalje na 20 let, kdor pa tirja, naj se izroči sv. očetu oblast v Rimu, njega zapró kar na celo življenje. — Minister Crispi potuje k malu v Friedrichsruhe k Bismarcku in pravi, da so te njegove poti krive nove razmere. Katere neki? — V francoskem mestu Marseille živi veliko italijanskih delalcev in so sedaj že na potu domačim. Le-ti bi najrajši pognali nadležne Italijane čez mejo, toda to ne gre kar tako brez vsega. — Francoska vlada pripravlja načrt postave, vsled katere bode koj čvetero novih dač. Kakor se kaže, potrebuje tudi francoska vlada zmirom več denarja. — General Boulanger je zopet govoril pri veliki pojedini v Rennsu ter je povdarjal, da dela samo v prid republike. Težko, če je resnica. — Vodja irskih poslancev, Parnell, je izrekel, da on in njegovi tovariši ne odobravajo umorov, ki se godé na Irskem in torej ne vsprejmó tacih očitaj. — V Belgiji so liberalci jako poparjeni, ker pri volitvah niso zmagali. — Nemški cesar, Viljem II., poda se v prihodnjem tednu v Petrograd ter ostane ondi nekaj dni pri ruskem carji. — Knez Bismarck je v svojem letovišči, v Friedrichsruhe in zatrjuje, da ostane do konca na strani mladega cesarja — to je, da ostane zdaj še le prav drž.

kancelar. — V onem delu Poljske dežele, ki je pod prusko vlado, je sedaj že 160.000 oralov v rokah nemških posestnikov. Kakor je znano, kupuje taka posestva posebno, državno društvo. — Zadnje dni sta bila dva ruska princa v Varšavi, glavnem mestu Poljskem, ki živi pod rusko vlado. Hodilo jima je za to, da bi si pridobila srca poljskih prebivalcev. — Bolgarski major Popov dobi prejšnjo čast in službo. Princ Koburški ne zaupa več svojim ministrom ali kje dobi tacih, na katere bi se lahko zanesel? — Srbski kralj Milan hoče, da se razdere njegov zakon s kraljico Natalijo, ta pa noče v to privoliti. Tudi prestolonaslednika ne prepusti kralju, ona prebiva v Wiesbadenu na Nemškem. Iz tega pride lahko huda nevihta. — Turčija nima denarja nikoli, najmanj pa takrat, kedar je treba, da plača Rusom vojskino odškodnino. To lahko vemo, da ji ne hodi tako plačilo prav. — V Algeriji, v Afriki, še požrešnih kobilic ni konec, nekateri kraji so čisto goli vsled kobilic. — Zulujski zamorci so se spuntali zoper anglijsko vlado. Zastonj, le-ta jih k malu užene in potem bode gorje še le huje.

Za poduk in kratek čas.

Zlatomešnik sv. oče Leon XIII. in slov. rimski romarji.

(Dalje.)

Doma pri obedu drug drugemu nismo mogli dopovedati, kar je vsak izmed nas danes videl in občutil. Zdaj prejme gospod tovariš kupico, polno sladke laške kapljice, povzame besedo ter pravi: Danes teče preveseli den našega življenja. Mi smo danes videli namestnika Kristusovega na zemlji, ki ima ključé nebeškega kraljestva, mi smo danes klečali na grobu sv. Petra, prvaka apostolov, mi smo danes blagoslov sv. očeta prejeli. Toliko sreče, toliko veselja ne morem spraviti v svoje srce, moram mu dati sapo, ter odpreti usta in reči: To je den, katerega je Bog napravil! Hvala Bogu za ta den! Vi pa preljudi tovariši — romarji — živio!

Ko bi vi, dragi bralci, vendar bili slišali, kako lepo so potem naše kupice zvonile in pele, kakor bi se z nami veselile!

Prva napitnica me je podregnila, da nisem mogel tiho djati. Tedaj pa vstanem in rečem: Hvala vam, častiti gospod, za navdušeno napitnico; toda ob enem vas moram pokarati in ovaditi, da ste mi besedo vzeli raz jezika. Na srečo vendar si nalijem drugo kupico, in na dnu, prav na dnu ove kupice najdem drugo besedo, in tedaj vas nočem dalje tožiti. Draga gospoda, presrečni romarji! Mnogo bi jih rado videlo, kar smo mi gledali, a niso videli. Naši

domači, naši prijatelji, kako nas danes doma blagrujejo, kako nam zavidajo našo srečo. Jaz slišim semkaj v Rim, kako se naši Slovenci doma pri obedu pogovarjajo: naši romarji so že v Rimu, zdaj so že videli sv. očeta. Ako se tedaj naši ljubi doma nas spominjajo, bi-li lepo bilo, ako bi mi v Rimu na nje pozabili? Njih ljubezen nas je na božji poti sprevajala in njihova molitev je storila, da smo srečno hodili in veseli v Rim dospeli. Molitvo jim bomo z molitvijo povrnili. Svojo ljubezen pa jim hočemo s tem pokazati, da se tukaj v večnem mestu naših staršev, bratov, sester prijateljev, ovčic — spominjamo ter jim po slovenski navadi na zdravje napijemo: Živili!

Na to eno zapojemo. Kaj mislite katero? smo pač zapeli: Kol'kor kapljic — tol'ko let!

Gremo gledat mamertinske ječe, v kateri sta nekdanj sv. Peter in Pavel zdihovala? Pa gremo! Nad ječo je pozidana cerkva sv. Jožefa. Po stopnjicah prideš v spodnjo kapelico, posvečeno sv. Petru. Pod njo ste v zemlji dve ječi druga vrh druge. Ozke stopnjice držijo v prvo ječo; prednji romarji so nam svetili. Sred tote temnice je luknja, skoz katero so jetnike spuščali v mokro spodnjo ječo. Pripovedujejo, da je sirov jetničar sv. Petra tako silno pognal v toto ječo, da je z glavo na pečino naletel. Še zdaj kažejo podobo obraza sv. Petra na zidu, ki se je čudežno vtisnila pečini. Poljubljali smo tukaj steber, na katerega sta bila priklenjena sv. apostola, in molili smo pred kamenitim altarčkom, na katerem je neki stal sv. Pavel, ko je jetničarja Procesca in Martinijana in okoli 40 še drugih vjetih tovarišev v krščanski veri podučeval.

Sv. Janez Zlatoust primerja sv. Pavla glasni trobenti, kar je svetovni apostol v resnici tudi bil, ker njegov apostolski glas je odmeval po celem svetu in se je razlegal celo sem do slovenskih krajev. Še v starosti ni pojemal njegov glas, ampak ravno pred smrtjo še ta trobenta v mamertinski ječi tako zadoni, da je pretresel jetnike in oba jetničarja, da so za sv. krst prosili. Toda odkod v globoki ječi dobiti vode? Ljubi Bog zdaj stori čudež, in kmalu slišijo iz pečine šumljati studenec, v katerem so bili vsi krščeni. Studenec še zdaj veselo brbra. Kdo popiše občutke, kateri se romarju tukaj vsiljajo! Vendar sem bil vesel, ko sem zopet prosti zrak dihal. (Dalje prih.)

Smešnica 28. Nek trgovec vpraša slov. kmeta, kako se pravi slovenski, če človek nima žeje. Kmet ugiblje ali prave besede ne najde, nazadnje pa vpraša trgovca, kaj pa se reče nemški? „Pri nas“, reče trgovec, „take besede ni treba, kajti pri nas ni človek nikoli brez žeje“.

Razne stvari.

(Cesarjev dar.) Svitli cesar je daroval občini Prévorje 250 gld., da si popravi šolsko poslopje.

(V pokojenje.) G. A. Pesarič, svetovalec c. kr. okr. sodnije v Celji, stopi v pokoj. Bil je doslej semtertje tudi predsednik pri porotnih sodbah.

(Občni zbor.) Zadruga slov. posojilnic ima v nedeljo dne 29. julija občni zbor na Ptuji. Vrši se zborovanje ob 11. dopoldne v „Narodnem domu“.

(Poletna veselica.) C. kr. okr. glavar v Ljutomeru je na čelu odbora, ki namerava poletno veselico napraviti v Ljutomeru. Doslej te veselice ne dopušča vedni dež, in nam je žal, ne za to, ker ne more priti veselica, ampak za to, ker se g. okr. glavar ne more prepričati, da v Ljutomerskem okraji ni — Nemcev. Na njegovo nemško vabilo prišlo bi pač le pičlo ljudi na veselico.

(Nov časnik.) V kat. tiskarni v Ljubljani izhaja poslej „Domoljub“ in v Narodni tiskarni „Obrtnik“, vsak po dvehkrat na mesec. Prvi stane na leto 80 kr., drugi pa 3 gld.

(Skušnje.) Na c. kr. višji gimnaziji v Marbr. je bila zrelostna skušnja zadnje dni v preteklem tednu. Izmed 15 osmošolcev so jo prestali z odliko P. Gregorc, J. Kardinar, K. Lukeschitz, O. Mühmler in J. Žolgar, sedmero drugih srečno, dva imata pa poskušnjo po dveh mesecih vsak iz enega predmeta in eden je padel iz dveh predmetov in more skušnjo ponavljati še le čez leto dni.

(Nevihta.) Dne 27. junija je prihrula nevihta že ob 7. v jutru čez Lehno na Pohorji. Pri P. Peitlerju, tamošnjem veleposestniku, spravljali so ravno seno na podstrešje, kar vdari med ljudi strela ter šine skozi nje doli v hlev. Tu ubije kravo, ljudje pa so, hvala Bogu, še s samim strahom odleteli. Na poslopji je strelovod pa ni va-nj vdarilo.

(Za slovensko šolo.) Zoper ponemčevanje slov. šol storile so nadalje potrebne sklepe in vložile dotične vloge pri dež. šolskem совету, oziroma pri naučnem ministerstvu občine trg Podsreda in Gorjane v Kozjanskem okraju; potem Velika Pirešica gledé dveh šol (v Galiciji in gornji Ponkvi). Tako je prav! Slava zavednim narodnim občinam!

(Z Dobrne) se nam piše, da je velč. g. dekan Gajšek, dne 9. julija v krogu duhovnikov tamošnje dekanovine slavil štiridesetletnico duhovniške službe. — Ob enem z imenovancem so dne 6. julija 1848 mešniki postali č. gg.: Črnoša, sedanji župnik v Pišecah, Kalin, dosluženi župnik Rajhenburgski, Lesjak, župnik Kostrivniški, Naprudnik, duhovnik v pokoji, Rotnik, bivši župnik pri sv. Marjeti blizo Laš-

kega, Toporišič, župnik pri sv. Lovrenciju ob Dravi, Žehelj, župnik Mozirski. Zakrament sv. reda so jim podelili blagega spomina škof Slomšek. Istega leta dne 21. junija je duhovnik postal tudi č. g. Milošič, župnik pri sv. Benediktu v Slov. gor.

(Strela) je v nedeljo okoli poltretje ure zjutraj vdarila v hišo na posebnem hribčku prebivajočega kmeta Župergarja pri Galiciji blizo Celja; zgorelo je tudi gospodarsko poslopje in kovačnica.

(Dijaška kuhinja v Mariboru.) Marija Dirnböck je po naročilu blagega rodoljuba, gospoda zdravnika doktorja Feliksa Ferka, dijaški kuhinji Mariborski odštela 5 fl. 10 kr., kot njemu namenjeno plačilo za zdravljenje rajnega č. g. Antona Druzoviča, č. g. Fr. Heber, stolni kap. 2 fl., vlč. g. žup. J. Kr. dva žaklja moke; g. J. Koprivnik, vadniški učitelj 2 fl., vlč. g. stolni dekan 3 fl., vlč. župnik L. 8 fl. 40 kr.

(Na Dobrno) je do 8. t. m. prišlo 497 toplicarjev. Med njimi biva 93letni gosp. general pl. Valenčič. Starček je še zdrav na duhu in telesu. Minolo soboto obiskal je našega dopisnika. Veliko prošnje bilo je treba, predno so stariši slovenske korenine sinu dovolili obleči vojaško suknjo. Ta mu je pa priskrbelo plemstvo. Tudi njegova dva sina sta generala in od svetlega cesarja z visokimi redovi odlikovana.

(Posojilnica v Mariboru) je imela v prvem polletju leta 1888 skupaj denarnega prometa 428.929 fl. 24 kr., stanje posojil 1. jul. 1888 400.304 fl. 56 kr., stanje hranilnih vlog pri družih zavodih 44.759 fl. 58 kr., stanje glavnih in opravnih deležev 35.350 fl., stanje hranilnih vlog 380.366 fl. 52 kr., stanje rezervnega fonda 15.674 fl. 81 kr. Iz teh številka zna si vsaki lahko posneti, kako dobro ta zavod napreduje in kako visoko se je društveno, oziroma upravno premoženje tega zavoda v teku malih let povzdignilo.

(Dukovske spremembe.) Č. g. Jože Pečnik, kaplan v Gornjem gradu, pride za III. kaplana v Celje. Č. g. Fr. Nendel, kaplan v Grižah, gre za kaplana v Šentilj v slov. goricah. Nastavljeni so pa za kaplane čč. gg.: Jož. Atteneder v Vidmu, A. Arzenšek v Gornjem gradu in J. Krančič v Grižah.

Loterijske številke:

V Gradu 7. julija 1888: 15, 44, 1, 45, 70
Na Dunaju " " 61, 70, 84, 90, 5

Službo išče

gospodinja ali kuharica z dobrimi spričevali. Več pové Jozefa Hammer, Fabriksgasse 14, v Mariboru.

Št. 335.

Razpis natečaja.

Služba učiteljice za ročna dela na četiri-razrednici v Šoštanji s Topolšico z remuneracijo 170 gld.

Učiteljska služba na enorazrednici v Plešivcu, III. plač. razreda (tudi provizorično).

Postavno instruirane prošnje (ad 2) z dokazom sposobnosti za poduk v kat. vero-nauku naj se vložijo postavnim potom do 5. avgusta t. l. pri šolskih svetih (I. v Šoštanju, 2. v Škalah.) Znanje slovenskega jezika je neobhodno pri obojni službi potrebno.

Okrajni šolski svet v Šoštanji,
dne 30. junija 1888.

1-2

Načelnik.

Naznanilo.

V ponedeljek, dne 16. julija, ob dveh popoldne, se bode travnik, nekđaj spadajoč k Požarnikovi puši v Traguči na Pesnici, prostovoljno prodal. Travnik meri 4 orale 591 sežnj. in se bo celi, ali pa na 4 dele razdeljen, tistemu prodal, kateri bode največ za njega obljubil.

Kupnina se bo po pogodbi izplačevala.
V Mariboru, dne 10. julija 1888.

Dr. Fr. Radey,
c. k. notar.

Nekdo želi kupiti ali v najem vzeti kovačijo. Več pové upravništvu „Slov. Gosp.“ 1-3

V krasni Savinjski dolini

se da v najem ali tudi proda lepa hiša, mali hlev, lepi vrt s sadnim drevjem in brajdo, vse zidano in v dobrem stanu, 2¹/₂ ure od Celja, samo 5 minut od farne cerkve in od velike ceste tako tudi od poštne in telegrafične postaje. Prav lično je za kakega duhovnika v pokoji ali vojaškega častnika (oficirja), vse v lepem redu, zdravi kraj, lepi prosti vrt od vseh strani, tako tudi drugo poslopje; je tudi za vsako drugo barantijo ali krěmo pripravljeno. Več pové uredništvo „Slov. Gosp.“ 1-3

Na prodaj

je nova zidana hiša z dvema sobama, kuhinjo in kletjo. Za veliko cesto, 10 minut od železniške postaje, 15 minut od farne cerkve, sodi posebno za vsakega rokodelca in penzionista. Cena je 1200 gld. in se pod roko proda pri

Andreji Stojanu,
v Št. Jurji na j. ž.

Vabilo

2-3

k občnemu zboru ormoške posojilnice, ki se odredi na nedeljo dne 22. julija 1888 ob 3. uri popoldne v čitalnični dvorani v Ormoži, ker dne 29. junija 1888 ni bilo potrebno število društvenikov, se po § 33 zadružnih pravil odredi novo zborovanje s poprej oznanjenim sledečim

Dnevnim redom:

1. Poročilo predstojnikovo o delovanju v preteklem letu ter predlaganje končnega računa in bilance za leto 1887.
2. Poročilo nadzorništva o pregledovanju računov in bilance.
3. Predlog predstojništva in nadzorništva, naj se čisti dobiček izroči združnemu premoženju.
4. Mogoči predlogi.

Ormož, dne 12. junija 1888.

Ivan Vertnik,
tajnik.

Dr. J. Geršak,
predsednik.

Naj se naročijo po pošti z dopisnico ali s pismom telo in kerv čistilne posladkorjene glasovite

Marijacejske kroglice.

Varstvena marka. in na koži, omotici, zgagi, tvorih, glavobolu, glistah, debelosti. Naredijo dobro krv in tek.

Cena: 1 škatlja s 40 kroglicami stane 40 kr. En svitek s 3 škatljicami, 120 komadičev, le 1 gld. (5 svitek le 4 gld.) s podukom kako se rabijo.

Svarilo: Te izvrstne Marijacejske kroglice se le z varstveno znamko prav in po pošti dobijo, le pod naslovom:

Löwen-Apotheke in Wien, VIII. Josefstädterstrasse 30.

Tudi se dobiva v tej lekarni in po pošti pri protinu in revmatizmu gotovo delujoči protinski duh, steklenica à 80 kr., kakor tudi za kašelj, pljučne in prsne boleznij glasovit terpotečki sok z apno-železom, steklenica à 1 gld. 10 kr.

Ta imenitna zdravila razpošiljajo se vsaki dan po vsej Avstriji. 4—50
Prosi se za natančen naslov: Ime, kraj, zadnjo pošto in deželo.

Na prodaj

je moje posestvo 9¹/₂ oralov zemlje, njiv in travnikov v lepi legi, veliko sadnega drevja, gospodarsko poslopje in orodje. Več pové Jurij Orešnik v Št. Jurji pod Taborom hšt. 30, pošta Vranska. 3-3

Albert Fiebiger,

kotlar v Koroških ulicah hšt. 5,
v Mariboru, poprej Essler,

priporoča zalogo svojo izdelanih kotlov za žganje in pranje v vsaki velikosti, vzprejemlje popravila ter jih izvršuje hitro in in po ceni. 3-6

Radenska slatina je edina mineralna voda na svetu, katera ima toliko litija v sebi, zato se rabi posebno proti protinu, žolčiji in mehurji boleznij. Vsled obilja ogljikove kisline in natra se priporoča tudi pri želodčni bolezni, hemeroidah in nahodih. Radenske železne kopelji za blednico in ženske bolezni, itd.

Radenci / kopališče.

Razposiljatelj Radenske kisle vode

Poskušnje dra. Garrod, Biswanger itd. s dokazale, da je ogjiko-kisli litijo najboljšje sredstvo pri boleznij, ki izvira v preobimni ščav. ničnji kislini. Iz tega se razviti ve- liki vspeh tega zdravila.

Prospekti brezplačno in franko v kopališči Radenskem na Štajarskem. 7—26

Zaloga v vseh večih specer. prodajalnicah in gostilnicah.

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccoli-ja
v Ljubljani

ni tako močna, da bi funkcije naših organov silila, temveč le dobrodejno pa gotovo zdravilo, katero celo truplo uredi, zato tudi ne škoduje našim organom, ako se tudi delj časa rabi. Esenca ozdravlja vse želodčeve in trebušne bolezni, jeter in vranice, kakor tudi zlato žilo in telesno zaprtje, vodeniko, kronično hitrico in je izvrstno sredstvo proti glistam. Esenca se razpošilja v škatljicah po 12 steklenic za fl. 1.36 av. v. proti povzetji. Poštne stroške trpé p. n. naročniki.

Na Štajarskem, Gradec: Eichler, St. Leonhardstrasse; Nedved, Murplatz; — Aussee: Lang; — Bruck ob Muri: Langer; — Celje: Kupferschmied; — Gleichenberg: Fürst; — Köflach: Bilek; — Lipnica: Russheim; — Ljubno: Filipček; — Ljutomer: Schwarz; — Maribor: Bancalari; — Ptuj: Behrbalk; — Brežice: Schnidersič; — Voitsberg: Guggenberger. 11

Čerkvena priloga.

Priložena od katol. tiskovnega društva 28. števil. „Slov. Gospodarja“.

1888.

12. julija.

7.

Sladka gora, slavno Marijino svetišče na Štajarskem.

Dan 15. avgusta je radosten za celi krščanski svet in za posameznega pobožnega kristjana, ker obhaja sv. mati katoliška cerkev ta dan imenitni in veseli praznik Marijinega vnebovzjetja ali Veliko gospojnico. Kristjani hitijo navdušeni k Marijinim svetiščem v velikih trumah, v prav dalnje kraje, med čisto tuje ljudi.

Tudi verni in pobožni Slovenci ne zaostanejo v tem za drugimi narodi ter trumoma gredo na gornji, nemški Štajar k slovitej romarski cerkvi v Marijino-Celje; a zopet drugi se podajo proti Sladki gori, preimenitni romarskej cerkvi Slovencev na Štajarskem. Vsak narod ima svojo slovito Marijino cerkev, h kateri z zaupanjem roma. Tako imajo Francozi slavni Lurd, tje je ono leto tudi iz Avstrije romalo nad 500 romarjev, da počastijo Marijo, ki se je revni deklici Bernardiki prikazovala. Lahi imajo Loreto; nemški Štajarci slovito Marijino-Celje; Dalmatinci Trsat; Goričani sv. Goro pri Gorici; Korošci sv. Višarje; Kranjci sv. Gore; Hrvati Majko Božjo na Bistrici, a mi Slovenci na Štajarskem — Sladko goro. Zato pa rečem že takoj v začetku: Dragi Slovenci, obnavljajmo Božjo pot na Sladko goro, tem rajši, ker je ž njo združeno še romanje v Šmarje in na tako imenovano Tinjsko goro. Romarji iz Slov. goric še lahko obišejejo domu gredoč „Črno goro“ in sv. Trojico v Slov. goricah. Toraj se napravimo z g. Cimpermanom:

„Le črez ramo torbo spet,
V roko les popotni,
Da grem gledat celi svet,
Kraj pustim tihotni!“

in z Vilharjem vzkliknimo:

„Na goro, na goro, — Na strme vrhé;
Tje kliče in miče — In vabi srcé.“

Veliko romarjev pride na imenovana svetišča iz zaobljube in pobožnosti, nekateri, in ti so, upam, — bele vrane iz hudobije, tatvine, slabega znanja, česar človeka Bog varuj povsod in še najbolj na takih slavnih krajih. Akoravno sem že v časih pisal o tem slavnem svetišči iz zahvalnosti, da me je Marija rešila iz smrtne nevarnosti, vendar še mi vest ne da mirú, moram še toraj enkrat povzdigniti glas.

Srce človeško si želi hitra krila, da bi brez odloga se moglo v lepi cerkvi radovati pred Marijo, ki je pribežališče grešnikov, in

že razlijati pobožna čutila tamkaj. Ta goreča želja se nam kmalu izpolni, ko končamo dolgo pot iz Slov. goric, od slovensko-nemške meje. Procesija se pomika vedno bliže proti slavni cerkvi, po kateri že vsak iz srca hrepeni. Zvoni začno milodoneče trijančiti, duhovniki pridejo in z njimi se prinesó bandera in blagoslovljena voda nasproti, vsi pokleknejo in duhovnik molijo nekaj molitev, nas pošokropijo in gredo z nami proti cerkvi. Vsi pa kličemo besede:

„Marija, Marija, — Češčena mi bod'!“

Po mnogih stopnicah, kjer ubogi berači držijo roke svoje nasproti, pride se v obzidje in do cerkve, stoječe proti jugu; ona ima dva zala zvonika in kupljo nad glavnim altarjem, ter je zidana v podobi križa. Procesija se vije in prepeva okolo cerkve in naposled v njo. Vsakega romarja prvi pogled je na Marijo. Vsi pa padejo na kolena, kakor da bi jim kakošnja nevidna moč naglo noge podmeknila, in tako se pomikajo do glavnega, zalega Marijinega altarja. Milodonečo trijančenje zvonov in lepo glasno petje ovenčanih deklic gane vsakega kristjana. Deklice svoje venčke in mladeniči šopke svoje mečejo za altarjem v pripravi kraj. Romar prvokrat tukaj se zares čudi in šepeta za prerano umrlim pesnikom J. Virkom:

„Veš, o Marija! — Moje veselje?
Veš moje želje? — Ljubil bi te.
Zmiraj pri tebi — Hotel bi stati,
Ljubljena mati, — Zavrzi me ne!“

Vsaki dan ob času romarskem so po tri pridige, večernice in tako imenovane „rimske procesije“. Kdor pride iz verskega prepričanja na Sladko goro, ta, je-li že kedaj pobožno molil ali ne, tukaj bo to gotovo storil pred podobo Marije. Vse druge misli človeka zapusté, le edina še ostane, svojo pobožnost zvesto končati in si uslišanja izprositi. Zvečer pa, ko se rimska procesija vrača v cerkev nazaj, takrat je krasen prizor, mičen za vsacega, na stotine in stotine lučic miglja in okolo 500 deklet je ovenčanih, in petje se sliši, da začno malone od presilnih glasov ušesa boleti. Oh tukaj, pri tem prizoru se boš čudil, romar, ki si prvokrat tukaj, ako zagledaš s srebrosvetlimi solzami zalita očesa ponižno klečečih romarjev in slišiš glasno zdihovanje, ki prihaja iz dna srca!

Sedaj pa si oglejmo znotranje cerkev. Cerkev ima 5 ličnih altarjev. Prižnica je na desni strani, kakor tudi zakristija, nad katero

je lepi oratorij. Glavni altar stoji pod kupljo, katera je s čudeži lepo slikana, in je posvečen nebeški kraljici. Sprednja dva stranska altarja sta sv. Andreja in sv. Jederte. Zadnja dva sta sv. Frančiška Seraf. in sv. Dominika. Altarji so hvalevredno delo, jednako tudi prižnica. Tudi dveh spovednic ne smemo pozabiti, ker ste zares lepo delo, nahajate se, ena v kapeli sv. Frančiška in druga v kapeli sv. Dominika, nad njima ste podobi dveh najimunitnejših spokornikov sv. Petra in sv. Magdalene. Orglje imajo milodoneč glas, enako tudi pet zvonov; tlak je vložten iz belega in črnega marmorja. Posebno spomina vredni so pa čudeži, s katerimi je cerkev ozaljšana. Vseh popisati bilo bi pretežavno delo, ker je bil nekdanj požar in so one listine zgorele, kar je jako obžalovati, škoda je neprecenljiva radi tega, ker se bo težavno kedaj pisala natančna zgodovina o tej slavnej romarskeji cerkvi. Sicer pa upamo, da se bodo prav kmalu tega dela lotili preč. g. kanonik J. Orožen v Maribornu ter nam opisali Šmarijsko dekanijo v knjigi: „Das Bisthum und die Diöcese Lavant“, in v njej pride tudi Sladka gora na vrsto.

Vsak čudež, na stropu slikan, ima svojo številko in to je dokaz, kako so bili v listinah zabelježeni, žali Bog, zgorelih! Bralec, ako kedaj prideš na Sladko goro, oglej se v desnej kapeli sv. Dominika na strop, tamkaj opaziš podobo, ki predstavlja ljudi, ki peljajo voz snopja, konji se splašajo, uidejo in voznika po glavi pomandrajajo, da kri curkoma lije, on pa v zaupanji na Sladko-gorsko Marijo srečno ozdravi. Tik imenovanega čudeža je zibelka s spečim otročičem, konji s težko obloženim vozom pred njo stojé, niso se dalje pomaknili. Ni to čudež, Vas vprašam, novosegneti neverniki?

V levej kapeli, sv. Frančiška, boš opazil, kako ženska v vodnjak pada, a misel na Sladko goro jo reši, da so jo še ob pravem času izvlekli. Zopet tamkaj je podoba, kako je tolovaj jednega na tla vrgel in ga trpinčil. Na koru je podoba, kako je voznik vozil 4 polovnjake vina, prišel je pod voz in zaklical: Devica na Sladki gori, pridi mi na pomoč! In zares pri-tekla mu je in ga je obvarovala smrti. Takih čudov bi lahko mnogo naštel, s katerimi je cerkev olepšana, a naj ti zadostujejo, samo tri še omenim, kateri niso tamkaj na onem veleslavnem mestu slikani. Evo jih, da bralci izvedo Marijino pomoč v najnovejšem času.

(Konec prih.)

Trije slavnostni dnevi.

Sv. Pavel v Savinjski dolini, 15. junija 1888.

V našej prijazno ležečej župniji imeli smo dne 7., 10. in 11. junija tri slovesnosti. Prvi dan slavnosti prinesel nam je nove zvonove iz

zvonarnice dvornega zvonarja gosp. Alberta Samasse v Ljubljani, in sicer pet zvonov za farno cerkev sv. Pavla in enega za podružnico sv. Marije Magdalene. Zvonovi došli so do Celja po železnici. V Celji bili so eden dan na ogled in mestjanom dopadal je posebno veliki, 1555 kilo tehtajoči jubilejski zvon. Zvonovi naložili so se na 4 vozove in krasen je bil pogled, kako se je vrsta vozov, obložena s krasno ovenčanimi zvonovi počasi premikala po mestu in dalje po velikej cesti skoz Savinjsko dolino.

Ko so zvonovi dospeli do farne meje pri Grobeljskem mostu, bili so pozdravljeni s strelom in domačo godbo od velike množice ljudi. Vse je vkupje trlo, gledati lepe, belo bliščeče zvonove, kateri s svojim veličastnim glasom župljanom kmalo naj oznanjujejo veselje in žalost. Kakor v Celji, tako je tudi tukaj vzlasti dopadal veliki zvon kot jubilejski zvon, noseč na sebi podobe Njegovega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I., sv. očeta papeža Leona XIII., in ekscelence našega knezoškofa Jakoba Maksimilijana, pod podobami pa namen 40letnega vladarskega, ozirno 50letnega duhovenskega in 25letnega škofovskega jubileja. Vsa srca bila so polna radosti in ko je gospod duhovnik iz sosedne župnije v kratkem pa v nemajočem govoru župljanom Šent Pavelskim čestital, da so dobili tako krasne zvonove, videla se je iz marsikaterega očesa otrinjati solzica veselja.

Sedaj se je začela množica premikati proti farni cerkvi skoz Latkovoves in Dolenjoves. Naprej je stopala godba, v sredi vozovi z ovenčanimi zvonovi, za njimi množica ljudi in na koncu mnogo vozov spremljajočih domačih faranov in tujih gostov. Sedaj se zasliši iz sv. Pavla gromenje brezštevilnih strelav z možnarji in milo donenje starih zvonov, kateri so s pomenljivim glasom pozdravljali svoje potomce. Na cerkvenem dvoru pričakovalo in pozdravilo je zyonove domače duhoventvo in ko je bil obhod z zvonovi okolu cerkve pri kraji, pustili so se zvonovi na cerkvenem dvoru na ogled do poznega večera.

S tem bil je končan prvi dan slavnosti in nadaljevale so se priprave za dan glavne slavnosti, ko so se zvonovi slovesno blagoslovili. Celi teden pletle so marljive dekliske ročice veliko sto metrov lepih vencev in v nedeljo 10. junija bil je prostor slovesnosti pred farno cerkvijo jako okusno okinčan.

Dva zelena obeliska pri uhodu bila sta zvezana s krogom malih smrek in drogav, na katerih so vihrali prapori. V sredi zraven Marijine podobe, bilo je v blagoslovljenje pripravljenih 6 visečih zvonov. Cerkev in okoli stoječe hiše bile so vse lepo okinčane in z zastavami obvešene. Zjutrajni dežek hotel je slavnost sicer nekoliko motiti, pa kmalu je nastalo lepo vreme in v trumah shajalo se je

ljudstvo od vseh strani vkupaj, tako da je uže ob 3. uri popoldne na slavnostnem prostorišči tukajšna prostovoljna požarna bramba imela mnogo truda, da je napravila in ohranila red in prostor za vhod knezoškofa. Ne samo iz vseh bližnjih vasi in sosednih župnij prišlo je mnogo občinstva gledat redko, svečano blagoslovljenje zvonov, temveč veliko gostov pripeljalo se je iz Žavca, Celja, Braslovč, Vranske in drugih bolj oddaljenih krajev. Število pričujočih znašalo je vsaj med 4000 do 5000 ljudi ob prihodu knezoškofa.

Ob štirih popoldne naznanil je strel z možnarji, da prihajajo iz Vranske Njih ekscelenca premilostljivi knezoškof in kmalu potem sprejela jih je večina duhovnikov Savinjske doline na prostoru slovesnosti. Tudi občinski zastop pozdravil je knezoškofa v kratkem nagovoru in šolska mladež, katerej na čelu bila je belo oblečena deklica, poklonila je visokemu duhovniku veličastni šopek, v papeževih in avstrijskih barvah vezan. Videti je bilo knezoškofu, da so nad takšnim sprejemom imeli dopadenje; podali so se takoj k cerkvi in krstenje zvonov se je začelo po knezoškofu v navzočnosti dvanajstih duhovnikov. Ceremonija trajala je koj 1½ ure in se je običajno nehala s tem, da so knezoškof in za njimi kumi s kladivom vsak po trikrat po vsakem zvonu vdarili.

Celi čas ostalo je ogromno število gledalcev v tihej pozornosti, da si je bila tiščina na slavnostnem prostoru in na vseh oknih nepopisna.

Po blagoslovljenju zvonov bil je v cerkvi darilni obhod (ofer), kateri so otvorili sami knezoškof. Zunaj pa so se začeli v stolp vleči zvonovi pod vodstvom strokovnjaka, iz Ljubljane poklicanega. To delo vršilo se je brez vse ovire in točno. Mali zvon se je najprej kvišku potegnil in z velikim zvonom se je vlečenje končalo.

V poldrugi uri bilo je vse končano in pozorni gledalci so se prijetno oddahnili, videvši, da je počasi dvigajoči se veliki zvon srečno dospel na svoje mesto. Vse se je radovalo in težko pričakovalo nove zvonove. — Množica jela se je po malem raztekati in vsak Šent. Pavljan bil je ponosen na novi cerkveni zaklad. Med tem navstane mrak in na večer prikazali so se na bližnjih holmih kresovi, ki so jasno svedočili o veselju župljanov nad novimi zvonovi. —

Tretji slovesni dan bil je 11. junij kot dan sv. birme, na kateri smo tudi nove zvonove prvikrat slišali.

Uže ob petih v jutru začeli so tesarji in monterji v stolpu delati, da so spravili zvonove v lego in tek. Dočim se je v stolpu marljivo delalo, obhajali so knezoškof slovesno sveto mašo. Po maši imeli so pridigo, pri ka-

terej so se spominjali darežljivosti farmanov ter zahvalili za včerajšnji lepi sprejem. Po tem so birmovali 421 birmancev pri jako lepem vremenu pod prostim nebom. Birmanci in kumi prišli so tudi iz 15 zunanjih župnij. Jedva bila je sv. birma končana, pozdravili so nas o poludne novi zvonovi eden za drugim z veličastnimi svojimi glasovi (lepo ubran cis dur akord) in vse je slušalo radostno prelepe glasove. Zopet vtrnila se je marsikatera solzica veselja. Ko so knezoškof ob pol štirih popoldne farovž ostavili, spremili so jih slovesno novi zvonovi s prvim oficijalnim zvonjenjem v slovo in v zahvalo za včerajšnji blagoslov, za kateri se tudi vsi farmani prelepo zahvaljujejo. Hvala pa tudi vsem domačim in zunanjim dariteljem, ki so s svojimi darovi omogočili pripraviti toli krasne zvonove.

To so bili zares trije lepi slavnostni dnevi, ki nam ostanejo nepozabljeni.

Vse prebivalstvo se veseli nad novimi zvonovi, katerih glas je celo presunil srca poprejšnjih nasprotnikov, tako da imajo tudi ti dopadenje nad novimi zvonovi.

Dopisi.

Od sv. Urbana pri Ptuji. (Slovesnosti.) Na binkoštni ponedeljek so nam novo podoba Lurške sv. Marije Device čast. g. župnik, Fr. Zmizek, v naši župnijski cerkvi blagoslovili. Potem pa smo jo nesli v procesiji treh tukajšnjih čast. gospodov duhovnikov, belo-okinčanih deklic in mnogo zbranih župljanov, v kapelico, katero je dal pokojni Janez Marinič nekdašnji mesar na Gomilšakovem posestvu poleg Janezovskega vrha, v čast presvete Trojici sozidati ter jo ondi veselo postavili. Omenjeno kapelico smo sedaj v čast lurški sv. Mariji Devici spremenili, ter smo jo krasno okinčali. Po procesiji so čast. gospod župnik kapelico blagoslovili; po blagoslovljenju pa smo lavretanske litanije molili in na slednje so deklice lepo pesen v čast Lurške sv. Marije Device zapele.

Že na binkoštno nedeljo večer je pok možnarjev svečanost drugega dneva naznanjal; ti so od začetka do konca te svečanosti svoje salve dajali v čast Bogu, sv. Mariji Devici in k povzdigu duha ljudi. Omeniti še se more, da nam je zares lepo podoba naš znani podobar Perko pri sv. Trojici, kateremu vso hvalo izrekamo, izgotovil, ter njega vsem v tej zadevi posebno priporočamo. Slednjič pa tudi naj bo hvala in zahvala vsem, kateri so v denarju in z drugim k temu kinču naše fare pripomogli. Sv. lurška Marija Devica! prosi za nas! — V nedeljo, dne 10. junija smo imeli drugo tako svečanost in sicer, je dal France Kos, posestnik v Ločiču, lepo kapelico v čast prečistega spočetja Marije Device postaviti. Tudi to krasno podobo je

Perko izdelal. Blagoslovljenje in svečanost se je ravno tako vršilo, kakor poprejšnje.

Od Noveštifte pri Gornjem gradu. (Zahvala.) Tukaj se je od 27. maja do 6. junija obhajal sv. misijon, in to ves čas v najlepšem redu, brez vsake nezgode in nesreče, in kakor upamo, tudi z najboljšim uspehom. Bili so ti dnevi v resnici za našo župnijo prijetni in zveličanski dnevi. Zatorej naj bo najprvo Bogu čast in hvala za ta čas milosti in obilnega njegovega usmiljenja, pa tudi hvala in zahvala vlč. misijonarjem g. P. Doljaku in g. Staretu iz Ljubljane za njihov veliki trud in zlate nauke, zatem pa še č. g. patru magistru iz Nazareta za neutrudljivo spovedovanje, in tudi našemu č. g. župniku, kateri so nam oskrbeli dobroto sv. misijona, kar jih je tudi stalo mnogo stroškov; naj jim jih Bog obilno povrne!

Več Novoštifčanov.

Iz Celja. (Podporno društvo.) Katoliškemu podpornemu društvu v Celji za vzdrževanje šole č. šolsk. sester so blagovolili darovati, oziroma letnino plačati, sledeči č. gg. udje: Po 25 gld.: konjiška posojilnica; po 20 fl.: Makolska posojilnica; po 10 fl.: volilo po † Jož. Velenšek iz Dobrove, č. g. Janez Krener, župnik pri sv. Frančišku; po 5 fl.: vlč. g. Peter Erjavec, župn. v Terbovljah, vlč. g. Franc Mikuš, dekan v Konjicah, g. dr. Lj. Filipič, odvetnik v Celji, vlč. g. Sredenšek Janez, župnik na Ponkvi, č. g. Anton Inkret, kapl. na Ponkvi, vlč. g. Lovro Potočnik, dek. v Gornjem gradu, č. g. Davorin Matek, nemški pridigar in katehet v Celji; po 4 fl.: č. g. Jakob Marzidovšek, c. kr. vojni kaplan v Zadru; po 3 fl.: č. g. Jak. Krušič, župnik v St. Andražu, č. g. Gregor Presečnik, kaplan v Poličanah, g. Makso Pleteršnik, c. kr. prof. v Ljubljani; po 2 fl.: č. g. Fr. Vrlič, župnik v Stranica, Liza Marout, kuharica, Marjeta Štupica, hišinja, Mica Solinč, kuharica Apolonija Kladnik, Neža Pfeifer, gospa Antonija Schellander, Alojzija Storžički, Antonija Cerjak (Schmidt), v Rajhenburgu, vlč. g. dr. Pajek, c. kr. prof. veronauka v Mariboru, g. Ant. Reich, oficijal pri dež. odboru v Gradci; več skupaj se dalo 1 fl. 52 kr. Bog plati vsem!

Iz Skala. (Spomenica.) Dne 1. julija proti večeru smo do hladnega groba spremili truplo vrle gospe Ane Dovnikove, rojene Gajšek. Na praznik ss. Petra in Pavla zjutraj se je vstala popolnoma zdrava in krepka. Človek bi pač ne mogel slutiti, da bo jej malo časa pozneje, ob devetih uri, neusmiljena smrt prerezala nit na dobrih delih bogatega življenja. Vsled kapi se je v sobi zgrudila ter blago dušo izdihnila ljubeznjiva žena, skrbna mati, pridna gospodinja. Sedanja pokojnica je luč sveta zagledala v Vojniku, dne 30. junija 1839. Na mrtvaškem odru ležala je toraj ravno ob ob-

letnici rojstnega dneva svojega. Kako priljubljeno da je bilo dobro srce, o tem je med ostalim pričal sprevod. K istemu zbralo se je obilo domačih faranov, prihiteli so tudi številni znanci iz sosedstva, iz Velenja, Šoštanja, Slovenj-Gradca in od drugod, ni jih zadrževalo ne deževno vreme, ne slabi poti po tukajšnjem skálanem kraju. Pri odprtem grobu je velečastiti gospod duhovni svetovalec in dekan Šribar pokojno gospo po pravici pohvalil kot na vse strani vzgledno kristjanko. Pristavil je, da je ona vmrla sicer nepričakovano, a ne nepripravljena, omenivši, da „ona ni vmrla, ampak ona je samo pred nami šla v boljšo domovino“, za katero se moramo pripravljati vsi, to pa seveda tako, kakor naša rajna sestra, namreč na podlagi sv. vere. Saj znamo, kaj Vzveličar govori, ako pravi: „Kdor v mene veruje, živel bode, če tudi je umrl“ (Jan. 11, 25). Sveto opravilo ovenčali so otožni glasovi pevskega zbora.

Od nekod. (Slovaško-slovenske sirote.) Med omikanim svetom imajo največ otrok Židovje, najmanje pa trdi Madžari. Ono leto so ogerski ministri predlagali novo postavo, naj bi se dovolilo, da bi se kristjani in judje smeli v zakon jemati; toda večina poslancev se je v državnem zboru v Budapešti izrekla, naj tudi v prihodnje velja dozdanja stara postava, katera prepoveduje judom ženitve s kristijani. Lani so prišli na novo misel. Na severnem Ogorskem namreč prebiva okoli 3 milijone Slovakov. Toti ljudje sebe najrajši imenujejo „Sloven“, a svojemu jeziku vselej pravijo: „slovenský jazyk“, a izraz „slovaški“, to je žaljiva beseda. Med tako številnim narodom je tudi precej sirot, t. j. dece brez starišev. Vsled tega je ogerska gosposka lani začela pobirati sirote po slovenskih krajih ter jih razdeljevala trdim Madžarom. Letos dne 20. junija so zopet 60 otrok po železnici spravili v madžarsko mesto Arad. Židovsko misleci ljudje takšno trgovino odobravajo, drugi so jo že skrajja obsodili.

Raznoterosti.

(Cerkvena tatvina.) V noči od 27. do 28. junija so roparji vlomili v cerkev sv. Križa na Murskem polju. Vzeli so monstranco, par kelihov in križ. Potem so pobegnili na Medjimurje, toda, kakor se naznanja, so že zajeti.

(Za družbo vednega češčenja) so podarile naslednje častite župnije: Dramlje 7 fl., Slivnica pri Celji 8 fl., Kozje 4 fl., Pilštanj 22 fl., Polje 8 fl., Jarenina 37 fl. 12 kr., Središče 1 fl. 84 kr., sv. Vrban pri Ptuj 15 fl. 12 kr., sv. Barbara v Halozah 2 fl. 61 kr., Zavrče 2 fl., Zgornja sv. Kungota 2 fl. 20 kr., Slivnica pri Mariboru 9 fl. 49 kr., sv. Jurij na južni železnici 32 fl. 35 kr., Veržej 3 fl. 30 kr.